

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 20. maj 2026

Orientering nr. 10/2026

Rigsfællesskabets fremtid til politisk debat

Lagmand Beinir Johannesen (Fólkaflokkurin) blev i en podcast udgivet af Frihedsbrevet.fo den 6. maj 2026 interviewet om diverse politiske sager, herunder om status på ”det nationale kompromis”, som ikke er nævnt i landsstyrets koalitionsaftale. På spørgsmål om lagmanden støttede kompromiset i samme grad som før valget, og om han fortsat havde et selvstændigt Færøerne som mål, svarede han: *”Jeg mener det samme stadigvæk ... i koalitionsaftalen siger vi også, at vi vil indlede forhandlinger med danskerne om at få øgede udenrigspolitiske beføjelser”*. Han tilføjede, at *”det er ingen hemmelighed, at det ene parti, som ikke var med i ”det nationale kompromis” (Sambandsflokkurin, red.) nu er med i koalitionen”*, men at *”alle partier er enige om, at vi skal have øgede beføjelser på det udenrigspolitiske område, så vi kan opnå medlemskab af fx EFTA, NEAFC, NAFO og IOC”*. På gentaget spørgsmål om færøsk selvstændighed svarede lagmanden: *”For mig er det ikke vigtigt, hvad det hedder. Jeg vil gerne have alle partier med ... så vi står samlet som politisk system om, at vi skal have øgede udenrigspolitiske beføjelser”*. Forhandlinger med Danmark omtalte han som *”snarlige”*.

Javnaðarflokkurin i Folketinget ved MF Sjúrdur Skaale fremlagde ved et arrangement i Tórshavn den 13. maj 2026 en ny redegørelse med titlen *”Selvbestemmelse i fællesskab – en selvstændig nation i et opdateret samarbejde. Sådan bliver Færøerne stærkere på den internationale scene – i et aftaleforhold med Danmark.”* Redegørelsen (der kan læses på dansk [her](#) og på færøsk [her](#)) er Javnaðarflokkurins bud på en nyordning af forholdet mellem Færøerne og Danmark. Det tager afsæt i en *”ikke ideologisk, men pragmatisk”* model, hvor Færøerne etableres som en selvstændig stat for derefter at indgå i et aftalebaseret ”fællesskab mellem riger” (på færøsk ”rikjafelagsskap”, red.) med Danmark. Dette baner ifølge redegørelsen vej for løsninger på nuværende problemer, der følger af, at Færøerne udenrigspolitisk er *”bundet af den danske enbudsstat”*, herunder af ordninger, der ikke tager højde for Danmarks, Færøernes og Grønlands til dels modstridende interesser især på fiskeriområdet. Det beskrives, at Færøernes manglende status som FN-ankendt stat har en begrænsende effekt på Færøernes muligheder internationalt: *”... den nuværende forfatningsretlige ramme er blevet for snæver. Færøerne kan ikke blive fuldgældigt medlem af flere vigtige organisationer – såsom EFTA, IOC og forskellige fiskeriorganisationer – fordi Færøerne ikke er en stat. Dette hæmmer færøske erhvervs-, kulturelle og politiske interesser”*.

Centralt for modellen er, at Færøerne etableres som en selvstændig stat, hvorved alle sagsområder overgår til Færøerne. Ud fra tanken om ”omvendt delegation”, delegerer Færøerne herefter – efter langsigtet aftale med Danmark – ansvaret for visse områder til Danmark. Disse områder svarer i det store og hele til dem, som Færøerne ikke kan overtage inden for den gældende forfatningsmæssige ramme, og som Danmark derfor varetager i dag, dvs. forsvars- og sikkerhedspolitik, højesteret, statsoverhoved (kongehus) og valuta- og pengepolitik, mens udenrigspolitikken som noget nyt skal være færøsk ansvarsområde. Det finansielle område, retsområdet, politi, kriminalforsorg, udlændingeområdet og grænsekontrol skal også delegeres til Danmark med mulighed for færøsk overtagelse, som det er tilfældet

i dag. Færøerne skal derudover have en egen forfatning og eget statsborgerskab – men med en ordning med dobbelt statsborgerskab mellem Danmark og Færøerne – og de to færøske folketingsmandater tænkes nedlagt. Modellen tager samlet set afsæt i FN-begrebet ”Free association” (frit fællesskab) og i internationale fortilfælde som Marshalløerne, Mikronesien og Palau, der for over 30 år siden blev etableret som selvstændige lande med flerårige aftaler med og fortsat finansiel støtte fra USA. I redegørelsen lægges der op til, at statens tilskud til Færøerne bibeholdes som en del af en kommende aftale, dog således at det fortsat skal være muligt at reducere tilskuddet, hvis det skønnes passende. Gensidige rettigheder inden for bl.a. sundhed og uddannelse ønskes bevaret og den gensidige samhandel, hvor der ifølge redegørelsen ses et overskud i Danmarks favør (2024), ventes at fortsætte.

Sjúrdur Skaale understreger i forordet til redegørelsen, at modellen forudsætter fuld politisk opbakning på Færøerne og stor velvilje fra dansk side. Han taler desuden for, at man venter med at indlede forhandlinger med Danmark, til den geopolitiske situation – herunder i relationen Danmark, Grønland, USA – er mere forudsigelig. Indtil da skal man forberede sig internt på Færøerne.

Under præsentationen af redegørelsen den 13. maj 2026 deltog bl.a. de tidligere landsstyremedlemmer Bjarni Djurholm (Fólkaflakkurin) og Helena Dam á Neystabø (Sjálvstýri) mhp. at give perspektiver på debatten i lyset af deres erfaringer fra selvstændighedsforhandlingerne i 2000. Det blev fremhævet, at der i dag ikke er en folkelig bevægelse på Færøerne for en grundlæggende ændring af forholdet til Danmark. De vurderede, at en afgørende forudsætning for den nødvendige folkelige opbakning er sikkerhed for, at velfærdssamfundet bevares med konkrete svar på konsekvenserne af en nyordning – og for projektet som helhed, at der er politisk enighed på Færøerne.

Sambandsflokkurins medlem af Folketinget, Anna Falkenberg, har i kølvandet på præsentationen af redegørelsen stillet sig kritisk over for selvstændighedstanker og præmisserne i redegørelsen: *”Man forsøger at konkludere, at alt forbliver, som det er i dag, selvom Færøerne løsriver sig. Så godt spiller klaveret ikke. Hvad med alle de ordninger, vi har med Danmark i dag? Selvfølgelig skal vi ikke overbevise danskerne om, at de skal betale for en række goder til færingerne, hvis vi til Danmark siger: Tak for nu. Vi løsriver os.”*

Kort nyt

- Miðflokkurin har forsøgt at samle underskrifter fra 17 af Lagtingets 33 medlemmer til et forslag om at udskyde ikrafttrædelsen den 1. juli 2026 af den nye abortlov, men manglede to stemmer til det nødvendige flertal. Ifølge partiets nye formand, Steffan Klein Poulsen, vil partiet i stedet arbejde videre med et alternativt forslag i den kommende lagtingssamling.
- Frihedsbrevet.fo har på baggrund af aktindsigt omtalt en klage, som forhenværende landsstyremedlem i justitsanliggender, Bjarni K. Petersen (Framsókn), sendte til justitsminister Peter Hummelgaard den 30. september 2025 om Færøernes Politis og politidirektørens manglende kommunikation med landsstyret om dronehændelserne i Københavns Lufthavn den 22. september 2025. Ifølge Justitsministeriet og politidirektøren er relevante retningslinjer for bl.a. politiets kommunikation blevet justeret som følge af sagen.
- Lagtingets udvalg for hhv. Kultur, Trivsel og Erhverv var den 5.–6. maj 2026 vært for et orienteringsbesøg fra to udvalg fra det ålandske parlament, (Lagtinget, red.), hvor delegationerne besøgte centrale færøske myndigheder og institutioner.
- De færøske håndboldherrer har for første gang kvalificeret sig til et VM-slutspil, som finder sted i januar 2027, efter de den 16. maj 2026 vandt 33-28 på hjemmebane over Bosnien-Hercegovina.
- Det færøske affaldsselskab IRF har vundet Brancheforeningen Cirkulærs verdensmålspris 2026 for sit projekt *”Avroð – Tað sum eftir er”* (”Indmad – Det som er tilbage”, red.), der med en koge- og madkultur bog skal forhindre spild af indmad fra får. Pressemeddelelsen kan læses [her](#).